

Vergaderjaar 2003–2004

29 508

Functioneren politieke commissies

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juni 2004

Inleiding

Bij brief van 26 april 2004 verzoekt de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties (BVK) om een reactie op de nota «De schaduwmacht – de invloed van politieke commissies» van het lid Duyvendak (Kamerstukken II 2003/04, 29 508, nr. 1). Met deze brief doe ik u mijn reactie toekomen.

Onderscheiden taken

Een aantal van de aanbevelingen die in de nota worden genoemd, strekken ertoe de Staten-Generaal een grotere rol toe te kennen bij de samenstelling van adviescolleges en beogen voorts een rechtstreekse relatie tussen de Staten-Generaal en de adviescolleges. In de nota wordt bijvoorbeeld voorgesteld dat de instelling en samenstelling van ad hoc commissies eerst moet worden voorgelegd aan de Kamer (aanbeveling 1 en 2 en 4).

Deze aanbevelingen doen naar mijn mening geen recht aan de onderscheiden taken van de regering en de Staten-Generaal. Een adviescollege heeft als taak de regering te adviseren over algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk (artikel 1 Kaderwet). Het ligt voor de hand dat adviescolleges die de regering adviseren, ook door haar worden samengesteld.

Indien de Kamer behoefte heeft aan advisering door een door haar samengestelde commissie, staat het haar uiteraard vrij een dergelijke commissie in te stellen (aanbeveling 7).

Overigens wordt in de nota ten onrechte de indruk gewekt dat zonder een directe betrokkenheid van de Kamer onvoldoende oog zou zijn voor de

wenselijkheid van soberheid, transparantie en een evenredige samenstelling van adviescolleges en ad hoc-commissies.

Op al deze punten wordt bij de uitvoering van de Kaderwet adviescolleges nauwkeurig acht geslagen door de regering.

Zo wordt steeds gezien of een adviestaak niet kan worden ondergebracht bij een bestaand adviescollege (aanwijzing 123a van de Aanwijzingen voor de regelgeving). Ik acht het mijn verantwoordelijkheid om dit zoveel mogelijk te bevorderen. Dat desondanks ad hoc adviescolleges worden ingesteld, heeft te maken met het feit dat het stelsel van bestaande adviescolleges niet altijd dekkend is. Niettemin wil ik vermelden dat in het Actieprogramma Andere Overheid een actie «versobering en verbetering adviesstelsel» is opgenomen. Aan de hand van een doorlichting van het stelsel op basis van de Kaderwet adviescolleges, die nog dit jaar plaatsvindt, wordt bekeken of het huidige stelsel versoberd en verbeterd kan worden.

In de Kaderwet adviescolleges wordt ook de transparantie gewaarborgd. In artikel 11, derde lid, is bepaald dat vacatures in een adviescollege openbaar worden gemaakt. Artikel 12, derde lid, bepaalt verder dat bij de benoeming van de voorzitters en leden van adviescolleges wordt gestreefd naar evenredige deelneming aan adviescolleges van vrouwen en personen behorende tot etnische of culturele minderheidsgroepen. Dit streven staat ook voorop bij de samenstelling van ad hoc-commissies.

In de nota wordt tevens voorgesteld dat de Kamer eerst met de ad hoc commissie debatteert (aanbeveling 5). Ook dit acht ik niet verenigbaar met de onderscheiden taken van de regering en de Staten-Generaal. De gangbare procedure is dat de regering eerst een standpunt inneemt naar aanleiding van een advies en dat dit standpunt vervolgens naar de Kamer wordt gezonden (artikel 24 Kaderwet), die hierover eventueel met de regering in debat kan gaan. Dit is gelet op de verdeling van verantwoordelijkheden ook de meest logische volgorde. Tenslotte wil ik over de openbaarheid van de zittingen van ad hoc commissies (aanbeveling 6) het volgende opmerken. Een adviescommissie neemt geen besluiten, maar draagt bij aan het vormen van een standpunt van de regering. Ook is bij de vaststelling van adviezen geen sprake van overleg en belangenbehartiging. Openbaarheid ligt dan, anders dan bijvoorbeeld bij de wetgevingsprocedure, niet voor de hand. De deskundige adviezen (die wel openbaar worden) spreken voor zich. Als de Kamer de adviezen niet onderschrijft, dan kan de Kamer hierover het debat aangaan met de regering (aangenomen dat die de adviezen wel over heeft genomen).

Toonzetting

In de nota worden ten aanzien van adviescolleges een aantal vergaande uitspraken gedaan, die naar mijn oordeel niet of onvoldoende worden onderbouwd. Zo wordt gesteld dat commissies streven naar consensus, het democratische proces verzwakken en het debat smoren. Ik kan deze stellingen niet onderschrijven en wacht met belangstelling af hoe de Kamer terzake oordeelt.

De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
Th. C. de Graaf